

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Brevis Synopsis Vitæ, Ac Virtutum P. Antonii Iulii Brignole E Societate Iesv

Visconti, Giovanni Maria

Antverpiæ, 1671

Cap. XII. Paupertas rigida P. Antonii Iulii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43372

proinde — semel cum esset in Novitiatu, discurreretque cum Tyronibus de virtutibus B. P. Francisci Borgia, cujus eo die festum celebrabatur: multum extulit in illo spiritum ejusmodi mortificationum, & dixit: Ecce quomodo Sanctus ille Pater impellebatur ad poenitentias; & nihilominus aliqui mihi inculcant, oportere me in illis circumspectum esse, & magis moderatum; & concludebat, cum significatione magni sensus: quod omnes Sancti per istam viam transiverint, eamque esse prorsus tutam & securam.

C A P V T X I I.

Rigida Paupertas P. Antonii Iulii.

MAteria poenitentiae omnibus numeris absolutae, secum infert Paupertatem Christi. Cum igitur P. Antonius Iulius fuerit tam sollicitus ad procurandam materiam aliunde, non fuit sequis in hac concupiscenda, quae ex paupertate illi in manus deferebatur. Erga quam demum in saeculo,

Deus illum sensim disponens ad virtutes religiosas, indiderat magnum affectum; & id ipsum monstrabat non solum exhauriendo se largis eleëmofynis, quas sine modo erogabat; sed etiam eam amplectendo, ut sponsam, & in seipso laudabiliter exercendo. Ex illo enim tempore satagebat gestare vestes, chlamydes, & pileos attritos & labefactatos ex vetustate; & se ostentare tam abjectè more pauperum indutum, ut dictum est. Et Genuæ quidem, ubi ad Senatoria subsellia erectus fuerat, cum esset filius Ducis, & in aulis Principum admirationi: & Romæ, ubi habebat Nepotem Prælatum, ex cujus domo quotidie, prodibat in publicum; plus pompæ præ se ferebat in sordidâ paupertate, & insignibus Christi; quam in prætexta & pileis Cardinalitiis ac purpura suorum Consanguineorum. Et quando Tirocinium ingrediebatur primo accessu, indutus erat calceis tam pessumdatis & caducis, habituque tam abjecto, ut appareret eum nil deportare ad domum religiosam, nisi humilitatem & paupertatem Christi. Genuæ

in

in domo Professâ , procuravit caute per famulum Sartoris , mutari pallium, quod habebat affatim bonum , in aliud notabiliter pejus , & centonibus consutum , donec Superior id reprehendens iussit illud tolli , & aliud subrogari. Alias in eâdem domo Genuensium cum haberet calceos, non leviculos, nec delicatos, nec ex corio molliori (numquam enim tales admittebat) sed communes , & Religioso congruas , & pro quocumque alio tolerabiles : non acquievit tamen , sed ivit ad sutorem, & titulo quæsito, nescio cujus reparationis, ibi, quasi pro exiguo tempore reliquit, donec reficerentur; obtinuit & retinuit par calceorum vilium, antiquorum, perforatorum, & abjectorum, utpote nulli deinceps usui servientium. Nam illud *interim* seu *exiguum tempus*, duravit diu, undè fuerunt quidem priores restituti , postquam refecti essent; sed ille adinvenit nescio quid, unde diceret istos tam viles & pauperes sibi magis commodos; tantumque effecit, ut sibi relinquerentur. Eâdem astutiâ narratur sibi pro-

vidisse de vestibus summam paupertatem olentibus, & delegisse semper pauperrimum omnium rerum, quæ illi subministrabantur. Neque enim solum servabat summam Paupertatem in vestibus, quantumcumque laceris; sed præterea summum rigorem, cavens, ne quid superfluum in utensilibus haberet. Moris illi erat recusare etiam necessaria, si in illis non esset quod pateretur. Quemadmodum Taurini ei evenit; ubi cum per frigidissimam hyemem moraretur, Frater qui debebat ei providere; testatur, se debuisse multum obsecrare, antequam posset inducere, ad admittendos pannos sufficientes arcendo frigori: quorum onere tamen censebat se multum gravatum & afflictum. Non tantummodo interea dum versabatur in domibus Professis & Collegiis, in quibus alio modo suppleri defectus vestium poterant, gaudebat se sentire effectus sanctæ Paupertatis; sed volebat etiam eam esse sibi comitem in itineribus, quæ conficiebat tam frequenter, quam mos est Concionatoribus, qui multum re-
qui-

quiruntur in Italia. Haud sibi umquam volebat copiam fieri, hujus vel istius supellectilis; sed acceptabat sine mora, quod erat allatum, nisi videret nimis laute sibi provisum, quod tum sicut aliis vicibus contigit, recusabat. Fuit tamen digna relatu, & religiosa contentio, quæ visa est Taurini inter charitatem Superioris, & paupertatem P. Antonii Iulii, quo inde discedente in Ianuario, frigidissimâ anni, per id tempus, præter morem sævientis, tempestate. P. Rector homo præstantis Charitatis, jussit ei paulò supra receptam consuetudinem prospici de iis, quæ contra inclementiam auræ rigidioris, eum tueri possent. Verum Pater ægrè id ferens, non poterat induci, ut iis se communiret ex affectu erga paupertatem, existimans se futurum perinde ac Davidem; non armatum vestimentis Saul, sed impeditum. Atque hinc per intervallum quo ipse hoc deprecabatur, & alii quibus demandata erat cura ut apparatus provisionis adferrent, jucundissimum exhibebatur virtutis religiosæ spectaculum, termi-

natum ut ratio exigebat, in eo, quod paupertas aliquo quidem modo cederet, sed magis tandem victrix evaderet Charitas. Multo minus afficiebatur rebus, quæ alias erant illi subministratæ, quasi iis semel acquisitis, consecutus fuisset *jus in rem*: sed iis omnibus erat contentus cum humilitate, tantumque ei videbatur, quod nimium ei deferretur: atque adeo malebat per vias incedere veste ad cingulum accincta, cum aliquot chartis in sinu, & clepsydra in sacco; quam habere bulgam ad res suas deportandas. Erat omnibus suis exutus bonis, saltem quod ad usum attinet, quia quantum ad dominium fuit judicatum ad Dei servitium fatius, illo se non abdicare, ante professionem solemnem quatuor votorum. Ita tamen de facto omni possessione se privaverat, ut ne vestem quidem aliam peteret. à Domina Matre, quæ tamen erat administratrix bonorum ejus, nec ab aliis propinquis rem quamcumque, etiam minimam in usum suum, nedum pecuniam ad coëmendam; volens se holocaustum præbere

bere undequaue perfectum. Si ex occasione itinerum, quæ debebat emeri, quisquam vellet ei subministrare quidquam, quo putabatur opus habiturus, ipso incio agendum erat cum Superiore, qui iuberet eum accipere. Et si ad sublevanda Collegia in modum viatici illi quandoque darent aliquot nummos, non volebat illos usurpare tamquam peculium aut fructum suæ industriæ, sed ut daretur Collegiis in Eleëmofynam, & illa iis uterentur in toto & in parte, perinde ac si Superiorum arbitrio servati essent. Atque hac parsimonia, & aliàs, serviebat sibi de viaticis, quæ recepta erant à Collegiis nostris, & domibus, vel Ecclesiis, & Prælatiis, quibus se impendebat prædicando; cum tantâ cautela, ut non dumtaxat nihil largiter expendere in res superfluas, vel puras putas commoditatis: sed volebat, ut socii sui darent exactè rationes; & ut ita dicam, licitarentur cum cauponibus, nautis, aurigis, & mulionibus ac viarum ductoribus de mercede: hoc enim modo, inquiebat, profitemur nos pauperes

peres

peres Religiosos, & videmur quiddam alienum erogare; & maximè de patrimonio Ecclesiæ, æs Christi & pauperum. Ita se totum abdiderat, & abjecerat in sinum Paupertatis, ut sui immemor, si illa solum sibi præsto esset, putaret sibi abundè omnia suppetere. Fertur quod aliquoties dederit se in viam sine obolo in viaticum, dum socius putat sibi Patrem illud curasse, & Pater non cogitat aliud, quam se esse pauperem, & explorandos sibi esse effectus indigentia, nihil prorsus expectiit; donec in progressu itineris aperuisset se defectus, & attineret ad socii industriam illi occurrere: tunc enim patuit error nimia in utroque confidentia: Nonnumquam non obstante sollicita charitate in providendo, disposuit Deus, ut non esset proficiscenti prospectum: atque ita habebat quod desiderabat: nempe usum, & experientiam paupertatis. Faciebat iter Romanam versus per hyemem, & casu venit Florentiam solus. Solus statuebat discedere. Sed Superior illo clam curavit illi vectorem, qui illi esset dux-
que

que, comesque viæ: & cum cerneret illum pauperis more malè instructum, dedit illi quædam subsidia pellendo frigori: restitit quantum potuit ne hæc & illa admittere cogeretur, satis se contra injuriam temporis munitum esse ratus panopliâ Paupertatis. Quamvis postea cum omni grati animi significatione, & per litteras, & ore tenus profecutus sit hanc curam, & memoriam servare se ostenderit officii, quod benefactor in eum contulerat.

Numquam visus est esse molestus Superioribus aut officialibus ad obtinendum cubiculum, vel ornamenta ejus, vel lecti mobilia, vel libros, vel alias res quæ ad usum quotidianum spectant: imo ne quidem aperire os, nisi ad deteriora postulanda. Quidquid illi assignatum erat, prout inveniebat, sive esset multum, sive parum perinde habebat, & tale relinquebat, & quia subinde parabatur ad modicum tempus, eo quod commoratio ejus in locis illis, non erat futura diuturna: conclave erat aliquando
tam

tam pauper & male instructum, ut vix videretur personam ibi honestam habitasse.

Non tam male erat compositum, licet satis miserè instructum cubiculum, in quo exceptus fuit Taurini, quando eo ierat concionatum: cumque P. Rector apud eum se excusaret, quod tam malè habitaturus esset; adduceretque pro ratione angustias Collegii nondum fabricati: ille cum modesta hilaritate respondit: Non possum tamen credere non esse Collegium non dignissimum, & quod spectat ad materialia bene ædificatum, cum obtingat cubiculum tam egregium mihi, cui omni titulo debuisset longè pejus assignari. Breviarium quo utebatur, absit ut esset auro oblitum, imaginibus elegantibus instructum, ligaminibus sericis, aut claustris æneis ornatum; sed tam vetustum, & dissutum, ut vix cohæreret. Libros, iconculas, rosariola, tabellulas pictas, vel ad usum suum, vel ad donandum; nec volebat, nec habebat: usque eo, ut cum post obitum ejus multæ personæ
sol.

sollicitarent aliquid regularum ejus accipere pro sua devotione, difficile fuerit reperire quidpiam, quo nonnullis satisfaceret.

Cum esset tam accuratus, quam dictum est, & adhuc dicitur in formanda sua vita ad mensuram horarum & semihorarum & quadrantium, quem in finem semper secum in civitate, & per viam portabat clepsydram; fuit res magnæ ædificationis, quod nunquam habere voluerit horologium portatile rotatum, vel aliquid, quod in speciem esset pretiosum, vel curiosum, quæ ornamenta non amat sancta Paupertas, sed potius ferebat incommodum portatu in sacco vel sinu horologium arenarium; quod sine magno labore poterat conquirere. Quid deinde? Conciones suas quæ Concionatoribus pro thesauro sunt, volebat insuper in paupere forma esse compositas: non in charta tenui, nitida, & integra, sed in fragmentis eas scribebat; & aliquas, quod mirabile, quando hospitabatur in aliena domo, non tantum in dorso Epistolarum, quas rece-

rece-

receperat (ut nonnemo sibi imaginatus fuerat) sed intra lineas, & lineas; quando tanto intervallo unæ ab aliis distabant, ut una interiici posset. Ut videre fuit in aliquibus ejus concionibus, quæ ab ejus morte repertæ sunt. Quapropter ob despicientiam sui, & humillimam paupertatem auctoris, qui tam parvi eas æstimabat, in memoria posterorum vivere merentur, & in pretio haberi.

Alio modo industriæ usus est studiosè, ut tractaretur pro paupere; videlicet in recusando omne genus servitii: agebat enim veros pauperes non solum carere debere facultatibus, & vestibus splendidis, sed etiam personis, qui illis serviant. Idque observabat constanter non permittens sibi ministrari ab ullo, vel juvene, vel Novitio in persona; seu cubiculo; nisi ex vera & pura necessitate. Et inter sua proposita habebat notatum: *In cubiculo habere scopas, & verrere: nec non acum cum filis; ad suendas, & reficiendas vestes.* Quod ipsum exercuerat in sæculo, postquam Sacerdotio initiatus esset. Erat hospes
in

in Novitiatu Genuensi, ut istic exercitiis Spiritualibus vacaret: petiit clypeum à Novitio, & interea temporis, quo vadit ille quæsitum, Pater sequitur illum pedetentim ad cubiculum, & ibi foris ad januam mansit stans instar mendici præstolantis eleëmofynam; donec Novitius ignarus eum se subsecutum, absolvisset nescio quid operæ, quod habebat prius faciendum, & egrederetur ad dandum quod petierat.

Contigit in domo Professa Mediolanensi mutandum illi fuisse cubiculum. Non quæsit alicujus auxilium qui eum juvaret in transportandis rebus, quas habebat ad usum: sed cum vix haberet quidpiam præter sua scripta, & pauculos libros omnes coniecit in saccum, & ipsemet expeditè transtulit solus. Occurrens Superior interrogavit, quare non implorasset opem alicujus, qui eum illo labore liberasset? Respondit: illud exercitium mirificè prodesse suæ sanitati.

Parmæ hyeme rigidissima cum non potuisset obtinere ut in lecto frigido

se componeret ad capiendum somnum, voluit supplere molestiam sibi ipsi serviendo; & quantumvis à Superiore esset designatus qui illi ministraret de omnibus, semper ibat ipsemet quæsitum ignem calefactorium, tam ad mitigandum frigus, ut minimum quantum permetteret obedientia; quam ad compensandum parvum commodum caloris, cum incommodo proprii servitii, sine molestia cujusquam in domo. Cum diceret ad populum Taurini concionem suam mandabat memoriæ, ad focum communem; ibique quandoque visus est torrere super carbonibus frustum panis, quod abstulerat ex refectorio; atque ita edebat; & illud erat unicum confortativum, quo subinde ante concionem viribus consulebat; postulatus ad minimum sibi ab aliis illud apparari sineret, & intingi vino, ut plus inde vigoris hauriret; recusavit: usus excusatione parum probabili, nimirum quod simplicia plus conferrent substantiæ: sed revera volebat ut ille delicatus bolus transfiret per manus aliorum. Quando dicebat per
qua-

quadragessimam, Fratres, qui ei dati erant Socii, habebant bene plus negotii ad illi persuadendum, ut permitteret sibi serviri, quam opus erat impendere aliis nonnullis, quibus numquam fatis erat, quod fieret: non patiebatur sibi sterni lectum, nec excitari ignem in cubiculo; nec alia obsequia admittebat, quam quorum insuperabilis necessitas esset mensura. Quod si aut per incuriam, aut per impedimentum ejus, cujus erat providere, quid occurrisset patiendum; cum gaudio, & exultatione cordis sibi plaudebat in silentio, & spe; cum nullis loquens, nisi forte cum Deo; sicut quando Taurini fuit inventus in oratione post concionem, offerens Deo molestiam illam, quod non daretur sibi post fatigationem vires restaurare, & curare exhaustas.

Relatum est quâdam occasione postremi sui, ac fatalis morbi, quam timida fuerit ejus modestia in exigendo servitio; ut cum illi, cui incumberebat, excidisset calefacere lectum, in quem coactus erat se recipere post concionem, ad necessariam dejectarum vi-

rium restaurationem ; ne mortificaret Fratrem commonefaciendo illum commissæ oblivionis conjecerit se propter erat sudore madens in lectum frigidum, unde contraxit tremorem, qui fuit principium alterationis febrilis. Non tanti periculi, sed singularis modestiæ, non solum in recusando ne sibi serviretur, sed etiam in præventionem ne incommodo esset aliis, censendum est illud, quod fecit in adventu Senam, ad ibi concionandum ; huc cum Florentiâ delatus esset solus, & fatigatus ab itinere, semel pulsaverat leniter campanam, nec Portarius aperiebat portam ; hæsit ibi diu foris stans, nec secundo pulsans, prorsus instar pauperis, qui reverenter stipem expectat : Unde Nobilis familiaris, & valdè addictus Patribus, qui observaverat, quam diu ibi moratus esset, suspicatus esse peregrinum, & imperitum moris, ostendit illi campanæ funiculum, dicens quod oporteret illam sonoram facere. Respondit Pater : non velle se Patribus incommodum parere, quos sciret fortasse accumbere mensæ : atque ita mansit

fit ibi expectans ad mediam circiter horam; de quo adhæsit Domino illi singularis ædificatio, & narravit uxori, quæ de eo, & aliis virtutibus P. Antonii Iulii per plures annos vivam memoriam retinuit. Et anno post mortem ejus proprio motu, absque eo quod esset ad hoc requisita, extollens eximias ejus virtutes idem retulit, adiciens multa alia encomia in laudem defuncti P. Rectori Collegii istius, in quo Pater reliquerat multa præclara monumenta devotionis, Paupertatis, Humilitatis, & Observantiæ religiosæ, quæ grata recordatione digna sunt celebrari. Simili modestia, quamvis cum minori patientiæ tolerantia, multo tamen & frequentiori incommodo, solebat sæpe-numero ad januas quoque, quæ sunt in ambulacris & locis publicis per domum, & erant clausæ, subsistere; ne cuiquam molestus esset, ut cito aperiret, nisi casu supervenisset: & pluries rogatus cur non deportaret secum clavem communem? Vel culpabat suam oscitantiam; vel dicebat modestè, quod Deus vellet aliis dare occa-

sionem, faciendi sibi eam charitatem; quam recipiebat tantâ cum humilitatis & modestiæ testificatione, perinde ac si esset vere unus ex pauperibus, qui non audet intrare portam alterius; & minimum officium, quasi sibi indebitum cognoscit.

Denique quam magnus in eo fuerit amor religiosæ paupertatis vel inde colligere licet, quod verbis suis eum aliis inculcaret. Patefecit hoc in uno è celeberrimis Monialium cœnobiis Genuæ, in quo cum unaquæque haberet suum peculium, communitati non erat ita provisum, ut ratio poscebat. Præfecta, ut erat Dei famula integerrima, & fœmina singularis prudentiæ, pietatis, & virtutis religiosæ, de eo sensum suum satis prodebat; verum se animabat, confidebatque, quod Deus tandem aliquando efficacæ remedium esset illi excessui subministraturus; & vero spei ejus respondit eventus: quodam enim die venit eò Pater Antonius Iulius, ut in illo monasterio exhortationem haberet spiritualem. In ea discurrebat de virtutibus religiosis, eo affectu quo sole-

le-

lebat; tandem dilapsus est sub finem ad laudes Evangelicæ paupertatis, & perinde ac si esset Sampson novus, in quo irruebat Spiritus Domini, in messem Philistinorum immisit ignem. Etenim illas docens quam pulchrum sacrificium futurum esset, si omni se proprietate exuerent, quantumcumque regula, aut consuetudo recepta eam permitterent; & omnia sua in commune deferrent, ac spoliarent se omni affectu particulari erga ista fluxa amore sui sponsi, qui ex amore earum, se fecisset extremè pauperem: tam ardentè & potenter peroravit, ut corda illarum Monialium igne Spiritus Sancti repleverit: quia postridie omnia sua tulerunt Matri, ut disponeret in communitatis usus, mille nempe & quingentas libras argenti, quas quælibet possidebat ad usus proprios, quarum proprietate se exuebant; ita Deus per servum suum ex cordibus earum expulerat cupiditatem pecuniæ, ut eam consecrarent Deo; cui ut sacrificium esset acceptius, se ad eum modum expurgarunt, ut vellent evulgari

se decrevisse deinceps vivere in illa perfecta paupertate.

C A P V T X I I I .

*Obediencia & regularis observantia P.
Antonii Iulii.*

Pietati, Mortificationi, Pœnitentiæ & aliis suis virtutibus conciliabat securitatem P. Antonius Iulius caractere religiosæ Obedienciæ, quæ fuit in tali viro plurimum admiranda; eo quod ingressus esset Societatem jam maturus: cujus ætatis videmus quosdam intrasse quandoque in Religionem, sed paucissimos illorum se ita accommodasse, ut essent in omnibus obsequentes, utpote longo tempore assueti vivere suo arbitrato. Nec solum erat vir provectus; sed in Senatorio Patriæ suæ munere versatus, solitus imperare, & suo consilio regere præter privata, insuper publica negotia. Ad hæc pollebat ingenio acri, & tenaci suæ opinionis, ac sententiæ, ut videre erat quando obedienciâ aut paupertas